

Izda se mak četrtak in
velja s poštno vred 25
v Mariboru s poštno vred
na dom za celo leto 32 din.
pol leta 16 din., četrt leta
8 din. Izveza Jugoslavije
16 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroska cesta 5.
Lisi se dopolnjuje do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon mariborčan št. 115.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Naročnina je v Mariboru
Koroska cesta št. 5. Ro-
piti se ne vrstijo. Naro-
čnina sprejema naročnika
izven države.
Čena tiskarstva je dolo-
jena. Za večerke oglaš-
evanja plačajo. Menzije
reklamacije se pošiljajo
preko.
Členovi in članice poštne
zadebe Ljubljana št. 10.603.
Telefon mariborčan št. 115.

9. številka.

MARIBOR, dne 2. februarja 1925.

59. letnik.

Laž in resnica.

Svojčas je na Glavnem trgu v Mariboru nek kmetič, ki je prišel v mesto po opravih, naenkrat začutil v svojem žepu, kjer je imel spravljeno denarnico, tujo roko. Naglo seže tje in se o pravem času zgrabi denarnico, pa tudi vsiljivo roko, jo krepko drži in začne vpiti: »Tat, tat! Primite ga!« Toda tudi tat začne tako klicati in grabi z drugo roko kmeta. Kateri je torej tat, kateri okradeni? No, prišel je policaj in kratkoma oba odgnal na stražnico, kjer se je potem zadeva razčistila.

Cisto tako, kakor ta navihani tat, delajo sedaj samostojni in demokrati. Za vse, kar so oni skozi štiri leta, ko so bili sami na vladi, Slovence v škodo storili, za vse to delajo sedaj dr. Korošec in druge poslance SLS odgovorne. Dr. Korošec je kriv teh visokih davkov, on je napravil dohodnino, on ni splošni ne ene obljube, ki jo je dal svojim volilcem! Tako pišejo sedaj po svojih listih, tako kričijo po svojih shodih. Lažnjivci! Vi sami ste vse to gorje, ki nas danes tlač, zakrivali, ko ste glasovali za centralistično ustavo in tako vse naše državno gospodarstvo dali Beogradu v roke. S tem je Beograd dobil tudi državno kaso v svojo oblast in žalibog so bili štiri leta ključ od kase, razven treh mesecev Davidovičeve vlade, vedno v sumljivih rokah. In ravno zato, ker so se naši poslanci preveč zanimali, kam gre državni denar, ker je kasa bila vključ vsem viskim davkom vedno prazna in so začeli Pašiču in njegovi beograjski zlahti krepko na njihove prste gledati, ravno zato, pravim, so se pri teh ljudeh najbolj osovražili.

Kdo je delal sedaj vsa leta sem državni proračun?

Ne enkrat ne naši poslanci, ampak Pašič in njegovi pomagači, ki so jih krepko podpirali naši samostojni in demokrati. Kdor pa dela proračun, on tudi določa dohodke in stroške, ki jih bo imela država v drugem letu, potem takem tudi določa višino davkov. To vé dandanes že vsak gmajski šibar, samo apostoli 4. volilne škrinje tega nočejo pripoznati. Ti so povisali davke od leta do leta, dr. Korošec ni s svojimi poslanci nikdar le za enega teh krivičnih davkov glasoval. Pač pa so se jim vedno upirali, kolikor se je dalo, a so bili premaloštevilni, da bi bila njihova beseda kaj izdala. Kdo je kriv davkov in kaj so naši poslanci za svoje volilce storili, to stoji črno na belem v zapisnikih skupščinskih sej in sej finančnega odbora. Naj pa objavi Žerjav, Pivko in zlahti te zapisnike v svojih listih resnično in pošteno! Našim poslancem se take obljave gotovo ni treba bati, bodo vsaj ljudje izvedeli resnico iz nejanestlivejšega vira, a bojite se je po pravici Pašičevi in Žerjavovi hlapci, ker so tem zapisani vsi vaši centralistični greh, ki ste jih zakrivali nad slovenskim ljudstvom, odgovorne pa delate za nje druge. Hinavci! Dokler so bili naši poslanci v manjšini proti Srbom in vam, ste jim povsod nasprotovali in jim polena pod noge metali, sedaj pa pravite, da nič niso storili. Naši poslanci

so zahtevali: slovenski fantje naj služijo doma! Vaš dr. Lukinž jim je odgovoril: Nikdar! Slovenci v Srbijo, Srbi v Slovenijo! Naši vojaki v Srbiji, Macedoniji gladujejo, bolehaajo, umirajo! Ni res, se jim je odgovorilo, ampak vsa hujškatel! Naši poslanci so zahtevali: dajte nam avtonomijo! V odgovor so dobili: Nikdar je ne boste dobili! Ko je potem dr. Korošec dobil zaveznike med Hrvaši in poštenimi Srbi in se z njimi pribojeval do vlade ter pri bližal tako uresničenju svojih zahtev v prid slovenskemu ljudstvu, razgnali so s podpihovanjem Korošec-Davidovičeve vlade, predno je mogla svoje načrte izpeljati.

Dr. Korošec ni nič storil, vsaj je bil na vladi!

lajnajo sedaj dan na dan samostojni in demokrati. Tri mesece je bil in v teh treh mesecih bi naj bil vse popravil, kar so oni od leta 1918 sem pokvarili, ko pa je pokvariti veliko lažje kakor popraviti. Pa bi bil itak popravil, zakaj pa ga ste nagnali? Bati ste se obtožbe za svojo nepoštenost, obsodbe ljudstva in kaj! Toda nikar se ne motite! Pravica in poštenost se je vedno zmagala in dr. Korošec se za njo bojuje. Zato bo 8. svečana zmagala s pomočjo vseh poštenih in pametnih Slovencev in si bo potem v Beogradu sam vzel to, za kar je dosedaj zaman prosil, izvejeval si bo in vzel s pomočjo Hrvatov in poštenih Srbov avtonomijo in to brez Vas in vključ Vam, velesrbski hlapci! Z avtonomijo pa bo prišlo vse drugo, kar si naši kmetje želijo, kar si naši vojaki želijo, kar si železnice želijo, kratko, kar si Slovenci vsi želimo.

Nastavili ste 4. škrinjico in jo kratili: Narodni blok.

Mi pa vemo, da je to le prejšnja samostojna in demokratska stranka, a pod drugim imenom, mi vemo in vsem povemo, da je to le velikosrbski nabiralnik prodanih duš, da je to Pašič-Zerjavova past za lov na lahkoverne Slovence. Leni ste jih lovili na dve škrinjici, pa niste skoro nič dobili, letos jih boste v eno še manj znorili. Učitelj so beje dobili od nadzornikov nalog, za njo agitirati. Ne bo nič pomagalo. Učiteljem v takih rečeh nihče ne verjame, ker ljudje vedo, da držijo z Žerjavom in Pašičem, ki imata, to je znano, Slovence tako rada, kakor volk ovco ali vrag krščansko dušo.

Slovinci! Dne 8. svečana vsi volit, nihče najdomane ostane!

Vsi vrzimo kroglico v prvo škrinjico, v 2., 3., 4. itd. pa pokažimo figo tako veliko in odkritosrčno, kakor jo pokaže ata Pašič, kadar Slovenci kaj prosimo. Naša prva škrinjica nosi pri vsakih volitvah isto ime: dr. Korošec. Ker je poštena, ji ni treba imena spreminjati, ali se pod tuja imena skrivati, med tem ko se samostojna in demokratska stranka vsako leto pod kakim drugim imenom kažeta, da jih več preverita. Slovenci, v boj zoper nepoštenost, v boj zoper velikosrbske nakane Žerjavovih ljudi! Bog je z nami in zmagal bo naš!

Jurče: Zakaj nas »Domovina« vendar tako straši s klerikalizmom? Debela je kakor gfitna kropa in skoro v vsako hišo je že prilezla.

Lože: Če zmagamo mi, ki nam pravijo, da smo zabiti klerikalci, zgubi Žerjav svoj ministerski stolček. Zato laže in zmerja in vpije čez klerikalizem, kakor pijan mešetar, pa mu vse vkupe ne bo nič pomagalo.

Tonč: Kaj je z nekim nacionalnim blokom ali plohom?

Matevž: Pri nas je navada, da fantje privlečejo plohtistim dekletom, ki so tisto leto zastoj čakale na ženina. Tudi Žerjavu bomo vlekli ploht, ker bo skoz zletel pri volitvah, pa ne pred volitvami, ampak po volitvah!

Lože: Zakaj ne najdeš več zatega denarja v Jugoslaviji?

Tonč: Ker je vse zlatnike pobasal v svoj žep dr. Cekin (Žerjav).

Jože: Volilne škrinje se mi zdijo, kakor čebelni panji, kaj misliš, Janez, kateri bo najtežji?

Janez: Če bomo Slovenci vkupe držali, kakor čebele, bo samo prvi panj težek, vse druge škatlje bodo prazne.

Miha: »Domovina« piše vedno o brezobih tigrh in pravi, da se jih nič ne boji.

Jaka: E, boji se jih, boji, pa še kako! Dne 8. svečana bodo dobili tigri strašne zobe in bodo pohrustali vse državne goljufe in tatove.

Lože: Rad bi pa vedel, zakaj »Domovina« tako zmerja čez klerikalce? Se ne spominjam, da bi še bil kdaj slišal v cerkvi: Kradli! Lažli! Goljufali!

Take „svetinje“ častijo samo žerjavovci!

Žerjavovcem je skrajno neprijetno, ker žigosa celotno časopisje, ki je proti Žerjavu, njegovega štajerskega nasilca liste dr. Pivka kot izdajalca slovenske zemlje ter krvi in kot italijanskega špijona. Žerjavovi listi bi radi naslikali dr. Pivka v luči jugoslovanskega prvobojevnika in nekake »svetinje«, pred katero bi moral poklekati celotni pošten slovenski narod. Višek brezvestne obrambe dr. Pivkovega izdajstva in vohanstva v prilog Italije si je dovolilo petkovo dr. Žerjavovo »Jutro« v uvodnem članku.

»Jutro« slika v tem Pivka obrambnem članku hubezen starih Grkov in Rimljanov do domovine. Stari Grki in Rimljani so vcepili mladini ljubezen do domovine in je učili v slučaju, da sovražnik napade dom, tudi hrabro in požrtvovalno umirati za domovino. Pri teh izvejanjih »ljubezni in požrtvovalnosti za domovino pa je »Jutro« članker nalašč zmolčal, da niso Grki in Rimljani nobenega greha tako zamerili in ga tako žigosali potom ustnega izročila in zgodovine, kakor ravno izdajstvo.

Ker se »Jutro« v obrambi Pivka sklicuje ravno na stare Grke, hočemo tokrat na kratko osvežiti našim čitateljem samo grško obsodbo izdajstva.

Staro malo grško državo so napadli Perzijanci s bogena koliko premočjo. Grške malenkostne čete so se perzijski armadi postavile v bran pod vojskovodjem Leonidom pri soteski v Termopilah. Grki so se tako junško borili in branili ta prelaz v svojo domovino tako obudovanja vredno, da niso mogli Perzijanci kljub besnim napedom niti za korak naprej. Ko so že Grki vztrajali v srdkem obrambnem boju par dni in noči, se je nenkrat v noči kot tat tiho dvignil iz njihovih vrst mož, Efilajt po imenu. Priplazil se je neopaženo preko grških čet k Perzijanom in jim za denar in bogato nagrado pokazal drugi dan pot, po kateri so prišle perzijske čete hrabrim Grkom za hrbet. Kljub izdajstvu se Grki, oblaščeni od Perzijanov, niso predali, ampak so se branili vsi do zadnjega in padli v obrambi domovine. Ker se je med vsemi Grki našel samo eden mož, ki je za denar izdal tovariše in grško zemljo, so Grki zabeležili njegovo izdajalsko ime s črnimi črkami v zgodovino in še danes imenujejo vsi narodi na celim svetu izdajalca lasne krvi in zemlje Efilajta.

Na Grke se torej sklicuje »Jutro« v obrambi Pivka. Ali je mar dr. Pivko pri Carzno v obrambi slovenske zemlje proti Italijanom ravnal boljše, nego grški Efilajt? Nel Efilajt se je dvignil v noči sam in preskočil z izdajalskim namenom k Perzijanom, Pivko pa je z opijem (strupom, ki ga je dobil od Italijanov) opijanih 600 naših moš in se zatekel k Italijanom. Razlika med grškim Efilajtom in dr. Pivkom je le ta, da se je Efilajtu izdajstvo posrečilo, Pivko pa radi hrabrosti naših slovenskih čet nel! Ako bi bili Italijani izrabili pravoceno Pivkovo izdajstvo, bi bili zasedli Gorenjsko in Ljubljano in teh krajev bi ne bili izpustili iz svojih krempljev do danes nel — Efilajt je

Ivan: Ali si ti bimbel! Ravno zato se jezijo na našo stranko, ker mi pravimo: greh je krasti, goljufati itd., ali ne vidiš, da bi oni radi kradli brez nadzorstva naš denar, potem pa lažejo, da so klerikalci vsega krivi!

Šentjurčan: No, kaj ne, Robnik je fejš gospod! Njemu ne pride kdo na konec jezika!

Slemenčan: Je pač tak, kakor naša suha Špela, ki bi lahko s svojim jezikom obližila vrh turna.

Mesar: Robnik pač zna pobožno govoriti!

Kmet: V srcu je pa tako pobožen, da med šolarake mašo v cerkvi cajtenge bere.

Kmet: Kaj pa ti, Franc, se ti dopade »Domovina«?

Sosed: Prej sem jo še imel, ko še niso znali otroci brati. Sedaj pa ne sme več ta gfitna kropa v mojo hišo, da se otroci ne pohujšajo.

Učitelj: Gospod Robnik bodo na vsakega volilca gledali, kam bo kroglico spustil.

Križančan: Pravijo, ja, da zna coprati in da nosi vedno seboj neke kolomoniš bukvice, pa do križanske škrinje, ki je prva in bo silajno zmagala, nimajo njegove soprnijske nobene moči.

Jaka: Kar tresem se že zdaj. Gotovo mi bo srce padlo v hlače, ko bom zagledal gospoda komisarja s hudimi špegami.

Miha: Srce ti naj pade, kamor hoče, samo kroglice spusti v prvo škrinjico!

Tone: En mal me pa le plinta: kar 14 škrinj je!

Jurče: 14 škrinj pomeni 14 milijonov prebivalcev naše države. Za slovenski milijon je določena prva!

Drobiž v resen premislek pred volitvami.

Joža: Naš učitelj pravi, da je četrta škrinjica prava. Peter: Če bi na vsaki stal en liter vina, bi bile vse prave!

Učitelj: Volite z nami! Klerikalci hočejo državo razkosati — Kmet: Ravno narobe! Ostati moramo skupaj, samo kravo bomo tako obrnili, da bo glava v Beogradu, kopa pa v Sloveniji.

Učitelj: Zakaj nočete voliti z nami? Kmet: Samo enkrat sem volil z učitelji, pa smo propadli. Na dan volitve bi pa le rad obhajal zmago.

Učitelj: Pomagalo Vam ne bo nič, četudi zmagal prva škrinjica.

Kmet: Če volim s Slovenci, mi vest pravi, da delam prav, če pa volim vašo, velesrbsko stranko, bi bil kriv, če nam bo šlo slabše, zato naj zmagal prva škrinjica!

Učitelj: Leta 1918 so bili klerikalci navdušeni za enotno Jugoslavijo.

Kmet: Prav imaš! Za Jugoslavijo smo se sedaj navdušeni, pa na podlagi pravičnega sporazuma, Vi nam pa valjujete Veliko Srbijo, ker morate!

Jurij: Brai sem Pivkovo narodno pratiko, kaj misliš, da se svetnikom dopade, da so vpreženi v narodni ploht?

Blaž: Pivko in Robnik se norčujeta iz Svetega pisma in svetnikov, zato bo pa na dan volitve ostal nacionalni ploht v blatu.